

3. Ненлюмкина

Ангилгутыклякын,
масарагақ!

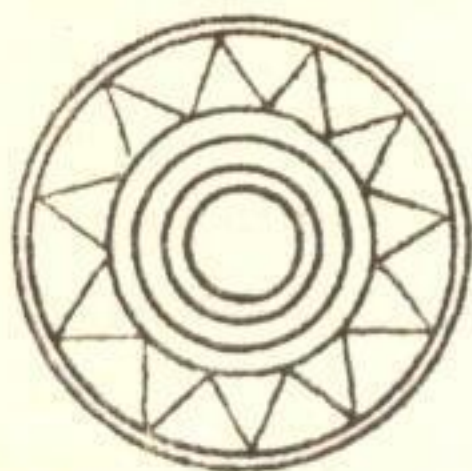
Дорожному
американскому
экономическому и аграрному
Майнелу Краусу

от
советской землевладельческой
комиссии ЗОН Немецкой

12 августа 1986 г. Гроувленд, Цирокса
и Гроувленд, Цирокса

3. Ненлюмкина

**АНГИЛГУТЫКЛЪАКЫН,
МАСАРАГАҚ!**

Магаданское книжное издательство, 1985

Д
Н51

Художник В. ЦИРЦЕНС

Н 48030102000-019 29-85
М—149[03]-85

© Магаданское книжное издательство, 1985

АНГИЛГУТЫҚЛЪАКЫН, МАСАРАГАҚ!

Силъамун анақақо,
анлыг'ақо.

Силъами ангиг'нақақо:
пиниг'ақаңа анама ывыг'ның
алих'сиг'ақо мақалг'иг'ның,
памравлақақо, атыкугақо,
айыпх'атақо,
насапыргақо.

Силъа укьюма:
уйг'ит, нуна амта аврамауқ —
апымың улимауқ.

Иңг'ит лъиқа амта авралгыт —
қых'сулг'еның гутысхылгыт.

Қиқмиг'ат акуна мыльқуңақут,
лъиқа нутаг'инг'аг'ның атыкугақут,
Таугенақ масақ кийыми
кавих'қылуни рыпаль,
Х'уятаг'луни,
иг'ах'тум,

Қыта алег'ақуқ.

Таугапик тывиг'ақуқ —
қимақуқ нанлтымың.
Гуаймаугипихтақукут!
Таугенақ ыг'нық —
Саух'та, уна?!
Нанилипихта сими?!
Икақақа насапырғақа,
пеқақа масақ тывиқаталг'е:
«Сали тывиг'нақыхпынаң,
ангиг'рукальта сали!
Насапырғақа атуқах'уң,
атыкука насалгуқ!»

ГУИ ТУМЫРАГАҚА

Масам акиух'викья,
Масам нунаниқья...

— Суна?

— Тумы.

Тумы-агвихпут,

Тумы-ақуивихпут,

Масам уг'ухсимая,

таңқихсимая.

— Уноми напе?

— Суна?

— Тумы.

Унугми қаниух'сима...

АЛЪҢИК САПАГНИТАК

Гуи камгыхка анама
алъңилимак,
лѣика китңилгык.
Гуи камгыхка анама алъңилимак,
лѣика нутаг'инг'ак.
Апыкун ыглых'тақо —
акамлъультың,
қикирыкусеңг'алътың
тумынка алңилгыт.
Акуна қиқмиг'арагаг'ма
нунаниқақет —
Малиг'ог'умаг'миңа,
тумынка наг'умарақет.
Сапагниситут лѣыган —
апыпагнитақут!
Алъңигма тумңит амта
апыпагнитақут!
Қикирыкусеңг'алг'ит
алъңинка —
нунанит!
Нутаг'аинг'аг'ның камыгьюйито —
алъңилгык — нунанипик!
Нутаг'инг'аг'ның камыгьюйито —
Алъңилгык камгыхка,
лѣика китңилгык!
Аनावык алъңилиқакык
камгыхкын —
қиңаг'ьягутыхпынакык!

ГУИ КИКМИГ'АРАГАҚА

Гуи қиқмиг'арагақа

пиниқақақа

Кавилге, Кавиг'мың асимақа.

Китумун лъыган

ытыгмихтивкаг'наг'утақа,

Ангиг'ақыкума,

анатақлъықақа.

Гуи қиқмиг'арагақа

анлисақлъықақа,

Гуимның ных'қусеқлъуку.

Гуи қиқмиг'арагақа

кимухситақақа,

қимухситыхкалуку,

атуйқылуку.

Қиқмиг'арагақа Кавиқ

Қанрагнун напиг'ақақа,

Энмет сукамың калуг'ақаңа,

қимухситнух'сук'қуқ.

Гуи тахсиг'ақақа,

сагмаг'наюклъуку.

«Кавиқ,

Кавиқ,

Кавиқ».

Упытыпихтақуқ!

Илакутақукук гуанкугнун

Кавиқлъу.

Напиңг'анани санимни

малиг'ог'утақуқ,

лтыган суна кылылңакуман.
Айыпх'атақа катакумку —
муг'рах'лтықуқ.
Касуқата алъат қиқмиг'ат —
муг'рах'лтықуқ.
Кийымнуң эгун алиңьюкумнуң —
қанылгутнултықуқ.
Гуи қиқмиг'арағақа Кавиқ
анлисаг'ақа.
Қимухситыклтықақа.

КАНЫҚ

...Канық,
 канық,
кан-нық!
Иг'нықа апықаг'ақуқ:
— Сими алег'ақа канық?
— Накын апам уңани?
— Сими пувишаг'ани атыкум
 канық?
— Сими айыпх'атагни
 канық?
Канық,
 канық,
 канык!
Нынлтыми,
 пих'туми

каныпихтақет:
ошат қайңит,
 ют аврет,
қиқмиг'ат акуна.
Канық,
 канық,
 кан-нық!
...Акуна канық қыңагма
илони —
 таких'тупихтақо!
Аныг'нырег'ақақа
айыпх'атақа —
 каныг'ақа!

— Канық,
 канық,
 кан-нық!
Ысх'апақақа — қуякақақа.
— Қыюг'ақуқ қылыги
Канық,
 канық,
 кан-нық!

УҢУВАЛГЕ АПЬЮҢ

Қыюг'ақуқ қилак —
таугатылзуку гуи ысх'ақақа,
Қыюг'луку гуи нарисоваг'ақақа.
— Сауга тана тангылг'е қилакун
 ыглых'лтыг'е?!

Лѣика уна уңувалг'е,
нақам қиланг'илңуқ?
Анама пеқаңа:

— Апыюгуқ.

Апых'уң: «Апыюқ».

Апытақақа гуи анака:

«Апыюқ уңувақа?»

АҢҚАКУСЕЛЪЫҚ

Ымам аңқақ миңқума
ынлықнѣапихлъуку.

Илитывкаметыкут ылъминың
аңқакусеныг'мың,
тунатаг'уныг'мың.

Эванысагмун ниқуг'нақукут
аңқалъыг'екут аңқапигмың,
ынлалг'екут.

Анъяг'ьяг'аңақут,

Аңукаг'ат ынми таугенақ.

Аңукаг'ат анланитыкақет
тунатаг'улъыг'ит анлиhx'ат.

Гуаяңг'ан мулутақат

аңқақ нукалъпег'ыт,

Гуаяныг'мың аг'наг'ат

аңқақ ах'туг'ьягутақат.

Ынпыт, наклъыгъыгъягулъуки
аг'наг'ат,

нукувыльтың гуаятақет.
Апых'тутақет аг'наг'ат,
натын тунатаг'усах'қат,
гуаях'тивках'пынатың.
Таухкын таным ысх'апақет
тунатаг'ульыг'ит
унухтуман этам анлих'ат
тунатаг'утақнаях'тут,
аг'ыльқог'ат пеқет:
«Қаваг'ьях'тух'сем!»
Сенг'ияхтыңг'аг'мың
анлих'ат:
нукальпег'ыт, нывех'сат
қаваг'ьях'туг'ақут.
Льиқа акуна масақ
каваг'нийитуқ,
мулупихтақуқ тывих'пынани.
Ыма гуенлыги илумун
пеқуқ: «Қаваг'ьях'тух'сем!»
Уноми қувах'пагнақуси,
Инах'саг'аг'нақиси!»

ПИХ'ТУҚ

Саугақа кыхна қалг'иг'олг'е?
Саугақа кыхна атуг'олг'е?
Саугақа кыхна авилулг'е?
Саугақа кыхна лъах'алге?

— Пих'туқ, пих'туқ кийыми,
силъами нунаниюгақуқ!
Пих'туқ, пих'туқ кийыми
силъами ангиг'ьюгақуқ!

Ынми авауг'ақат пихтуқ:
макнъық, таңқик!
Ынмун пихтуқ итыйитуқ:
илох'тутақат, пақнъех'тутақат —
қиңаг'ьюкақат!

Пих'туқ, пих'туқ кийыми
Силъами нунаниюгақуқ!
Пих'туқ, пих'туқ кийыми
Салъами ангиг'ьюгақуқ!

Уникпаг'аг'ни аг'ылъқог'асагоқуқ:
қих'лъуни, нуявелуглуни,
Ыпыг'луни, аявелиг'луни,
Авилумаг'ми, аңалькох'қақуқ.
Алыхтуныг'ның алъуни,
Авилумаг'ми, аңалькох'қақуқ!
Ниқуг'ох'сиуң, микискиг',
Саугақа кахна қалг'иг'олг'е?
Саугақа кыхна атуг'олг'е?
Саугақа кыхна авилулг'е?
Саугақа кыхна лъах'алг'е?

Пих'туми киен қиңаг'ьюкақат
пих'туқ, пих'туқ —

илох'тутақат!
пақнех'тутақат!

Кина-ам итықан юк, гуайманыклъыкат!
Акуна налъуқыңг'аг'мыхтыхуң,
икиг'улъықат,
Уқиюлъықат.
Ынкам гуаникуя,
Қаюмаг'мың,
пих'тум атутңа ниқуг'ох'лъықат!

НАНИҚ

Сауга наниқ? — Гуи налъукақа?!
Сауга наниқ? — Гуи ысх'ақьетақа?!
Сауга наниқ? — Қайгуа ыкныг'о?!
Сауга наниқ? — Қайгуа таңқихта?!

— Наниқ ыкныг'уқ,
мантыг'ам илон таңқитыка.
Наниқ ыкныг'уқ,
Укьюг'ак ылъх'ым ыкнықа.
Ипа натылнут нанит алъакаг'мың
ыйутылгумат:
гагныг'ыт,
гагныг'илнут,
мысег'мың
ыпықамың,
Утақаңаг'мың ипуях'кет —

Наним сайңани ипутақ,
утақақуқ аг'нам тугуях'қа.
Нықыңьюқам мантиг'ени
пиңаюның нанилиг'ақут:
таңқик,
макнақ!
Лъиг'ат-ам мантиг'ета
агрет таңқихтиврыгақа
паматуқам,
гагныг'ым
(Хўа лъиг'апиугақут!)
Наним —
таңқигутңан аграм илон.
Сауга наниқ?
— Ыкныңулуях'туқ!
Таңқигутыңулуях'туқ,
апыюқлъуни, тыпьях'қылуни,
ынуңапихлъуни
ыкныг'аның лампачкам электрическим!

АЮКШАНИ-ПАЮКШАНИ

Микаг'ақ аңқақа пивиқақақа,
атутыңқақуқ, саютыңқақуқ:
«Аюкшани-паюкшани,
Қули-қули-қули.
Аңапитуг'ли, миңутатуг'ли,
Насыка-а-а-а, насыка-а-а-а».

Аңқапик микаг'ақ тугулуку
инлупег'мың, аңқакусег'а,
малихльо ато:
«Аюкшани-паюкшани,
Кули-кули-кули.
Аңапитуг'ли, миңутатуг'ли,
Насыка-а-а, насыка-а-а!»
Микаг'ақ аңқақа пиниқақақа,
Атутыңқақуқ, саютыңқақуқ!

ҚАНИК

Қаник ихтақуқ ипа натылнуқ,
Ювг'еқанка қанирагат айыпх'тамни:
Ныгигонг'алг'ит, қикирыкусег'ыт,
тыкышқух'тукат илет, лъиқа айхаг'ог'ыт.
ысх'апамалуку қанирагақ — уг'укақа,
Лъыгалнукақақа
Ихтақут илет қониврыгат,
нунаниқақанка.
итыг'бух'туқума алңаг'ог'ит
Малихльуки, гуи алңаг'ох'лъықанка.

КИТУЙИН?

Итыг'бях'туг'ақо —
утақақах'пыңа ыльпык,
Ымаң, кавсахтақо.

Апытақах'пыңа :
— Китуйин?
— Гуиңоқо.
Қытхыг'ылытын
иг'ухпынун ақумақо,
гинан имуңалг'е
сахнъақақьяг'ақа —
ах'туг'ақа.
Натын сахлъаку
гинан имуңалг'е,
натын сахлъаку?!
Итыг'ақо ынмун —
итыг'ьях'туг'ақо.
Утақақах'пыңа ылыпык,
Ымаң!
Кавсахтақо —
апытақах'пыңа :
— Китуйин?
Писақлъо кийито.
Кавсахтақо.
Апытақах'пыңа :
— Китуйин?

КИНА ҚИҚМИГ'АУГА

Айыпх'атахка мыльқух'туқак
Қиқмиг'арагаг'ма нунаниқақак.
Икыкаг'лукук,
агыюхсаг'ақақа.

Малиг'атапихтақаңа.
Умьюгарахлтыг'е, ниқуг'ақақа:
«Гуесам уңувақак айыпх'атақ».
Аңувкақо қиқмиг'арагаг'мун.
Наг'умарахтывкақақа.
Наг'умаралъх'аг'луни,
тагих'туг'ақуқ —
Этам мыльқуқувинг'алуни,
қыңахкыгнун итыг'ақуқ.
Пекака:
«Ыльпык амта мыльқух'тоқутын».
Ниқуйитуқ ют улуиситун қулиг'асақа,
Памьюминың аг'уласеқуқ,
Каяқаңа сали ынаг'агутыхкало —
Айыпх'атахка мыльқух'туқак
Қиқмиг'арагаг'ма нунаниқақак.

ЮЛА

Саяг'ло ысх'ах'сику
Ынаг'ан?!
Саялг'о қилеқьыку
кумыхог'мың акулык?!
Сауга, сауга?
Юлаг'уқ, юлаг'уқ!
Қатнұх'туқ,
атух'туқ: «У-у-у-у»,
— пихтум атутңаның!
Лъывуқ — ако кумыхоқ кайываух'тук!

Панигма пеңа:

«Ыта гуильу ақуқа кумыхоқ
алъаку, алъаку!

Атуг'ле амта
пих'тум, пих'тум атутңаның!

— У-у-у-у...

Лъывақуқ юлақ,
ақуқаг'нетақуқ!

Пих'тум атутңанын атуг'ақуқ».

Паника кайываг'ақуқ,
кумыхог'мың акуг'луни,
атуг'ақуқ, апықаг'ақуқ:

— У-у-у-у — кина сали таугатын атуг'ақа?

У-у-у-у — кина сали таугатын атуг'ақа?

ИКАЮХ'ТЫ

Сахпыне ақумгаюйито,
Сақлѐе туқ!

Анака икаюг'бюгақақа,
ыг'вигиле, накалѐу
таниле?!

Саях'қаңа лъыган,
санақақңама,
палах'қумсухенақо.

Накалѐу қулумсиг'ле?

Анама иных'тақаңа,

натын палах'қуг'ақо.
Кийыма ысимало
ипа самың анака
икаюг'нақақа,
Қуяйқылуку иңқун.

ЛИСТВЕННИЦА

Ыта ысх'ақаг'на сукамың —
ысымругақа атака —
Ысх'ақах'уң лиственница ыта!
Атыклъуңгалг'е
суңаг'нилңуг'мың.
Матын энмет тангыг'рулңуг'мың
гутысхамауқ!

— Сакаюхта, уна!

— Салтықам —

пеқаңа атама.

Қелуқ натын аврани
симиях'қаугет:

кегми,

укъёми,

ынкам укьюми.

Гиугитхун лъыган ашаг'ог'оқу.

Упыных'ку таным —

Ашаг'ог'утыклъықа

суңаг'нилъуни қыюлг'е

уқигитаг'ақ атыклъук.

КАЛЪУК

Накын калъук алег'ақа?
Накын калъук касуг'ақа?
Микисқит илисимат
уникпаг'аухпынан.
Ыскуг'вигми илитақет,
сими имаг'наух'са,
сими нунавут акамлъулг'е,
сими ануқнух'тақъя,
сими калъух'са.
Укьюг'ак-ам калъух'тақнаку пеқет:
— Қилим аматқани
ыпыхсатымыхтының
анекшитақут.
Анеқшитақут ыпысает савит,
Рыпаль нанъяналг'ит
югни илисимакныг'мын.
Айгысқыми акуна мытами
Углақ ыны накувтат санальтыт.
Айгысқыми акуна мытами.
Ыкниг'итыт атомныт алах'тут.
Уникпаг'ат уныхтут
уникпаг'альтың.
Ылтых'пут-ам
уникпаг'ах'сугних'қуқ —
Акуна нынлтых'пиғақ
алигнег'утуқ!
Углаг'ит қалиқулъыг'ит ыскуг'вит,
Углаг'ит ыскуңг'алг'ит ют!

Калъук акуна,
киуг'бит ыскуг'ақет
силъанун найпытах'тыт.

ТАГНЫГ'АҚ

Тумыкун ыглых'тақо,
Тагныг'ақа сивумни.
Ипушкитаг'ақнама —

ипушкитаг'ақуқ.

Талъиқа аг'улатақнамку —

талъини аг'улатақа.

Нутхақнама —

нутхақуқ амта!

Тумыкун ыглых'тақо,
Тагныг'ақа сивумни.
Ысх'апақо тунумнун —
сали тагныг'ақ!

Қавсиугақат укут
тагныг'анка?!

Киситақанка...

— Кисисеқут амта!

Иқоқо ынламаг'ма.

Тагныг'ака иқоқут

амта!

КСЮША АНЛЪУЮГАҚУҚ

Ксюша анлъуюгақуқ,
Натын қонпың микаг'ақ.
Иных'сат саях'қақ лъыган:
тана пихпынан, пихпынаң
таугавык...
Утақалнулуни анлиях'қақ,
Гуи ысх'атыклъо пимаңа:
«Ныг'ыкумкын — анлилъықо,
Ылъпык-ам ныг'ыкувңа —
миклъилънқутың».
Анлъухситун гуи қанг'усимақа,
Акуна уриг'утынка ысх'апахтивкаманка.
Ксюша ниқуңг'етақуқ, сими
қонпың микисқит микаг'ақат.
Тамың ынкам Ксюшам туқлъуг'ақет
Атх'инетхун аңынқыяни.
Иқьянеқуқ апыныг'мың:
Тетя Катя,
дядя Юра,
Тетя Нина,
дядя Гена.
Ысх'апакыситақа ананани Тамара
кулумсилг'е,
таухкын апытақа:
— Тамара, икаюг'лакын?
Ананин Тамарам сойита,
натын илисимакақа
Ксюша анлъугнун питутанақылг'е,

Утақилнуулг'е,
қаку анлиях'қақ.
...Ксюша анлъуюғақуқ.
Нытын конпын микаг'ақ.

ГРУШАЛЪҚУСИҚ

Ксюша кымылиг'ақуқ:
«Грушаңусе!
Грушаңусе!»
Айгысқыми грушат найисаугақут.
Акуна напах'тут найисаугақут.
Амалиг'минун пулаг'ақуқ Ксюша,
Кымылиг'бьақлъуни.
Итх'утыклъуни ысх'ақа тапх'алык
Унах'сеқ-грушалъқусиқ!
Қуяңаг'ми пеқуқ:
«Ытақун,
грушалъқусиқ!»
Ксюшам нутан ысхақа
аңылъқатақ.
Дядя Боря амалини апытақа:
«Накын груша анлъупик пимайиуң?
Сими кыхьяңқақа?
Натын ныг'нах'лъықа?»
Дядям Борям ынлаг'бюмаг'ми
Пеқа Ксюша:
«Тана груша унах'семың санаңауқ.
Ке лъыган ныг'нета.

Акуна ных'сам ах'туг'ақа.
Кинақыкан ных'саяқа
ыңылъкатах'лбықақа».
Ксюшам пеқа амалини ысумруглуни:
«Гуарат альқимаг'лаку грушалъқусиқ».
Дядям Борям иных'тақа:
«Кыхьяхтоқуқ ыпылг'еның
Аңылъкатақ ныг'нетуқ.»
Ынми Ксюшам мулутақа
қулиг'амсуклъуку
Грушалъқусиқ анлъупик,
Ных'сам акуна ах'туя ныг'ныг'мың.

ГУТЫСХЫ

Қанипихтақуқ силъа,
Аңатуг'итақут китулг'ит.
Гуаңкугнуң-ам иламлъу
Ангиқыситақукук, натын
Гутысхаңақухук
Қугномнуң,
аг'икнараңг'амнуң.
Акуна авақутаг'оқ гуи
Аг'икнарамни ытақуқ.
Атыкупук иламлъу увсунелъықук
Лъыган. Гутысхаңақукук натын.
Илама пеқаңа:
гутысхым аг'икнара,
Лъыган кенгуруг'ым қанта.
Пих'тух'тыкатаңг'аку, силъакун

Ыглых'тақукук, айгумун.
Қуғнуңамнуң,
аг'икнараг'миглуку
авақутаг'оқ, лъиқа кенгурух'кук.
Ынмун итыг'ақукук,
аюқульыг'еның
Гутысхаңамнуң. Илисукның'мың
Наңылъумнуң ах'туг'акетыкук.
Гутысхыпук икақапук,
увсутақапук.
Атыкупук лъыган апыкувинг'етақук.
Гутысхым атыкук авқутақа апъях'қа!
Таугатытақуқ гутысхы!

КУМЛУ

Сали микаг'апик
кисисинақыпихтақуқ.
СитаMAT киситақет,
Тагавык аваг'ақуқ,
Эгун пеқуқ:
 атасиқ,
 малг'ук,
 пиңают,
 ситаMAT...

...кумлу!

Гуарат англипик пеқуқ.
Анин айыпх'атаман, апытақа:
«Қавсит айхатын их'тат айыпх'атамун?»

— Ситамат! — пеқуқ микаг'ақ.
— Кумлун-ам? — анин пеқа.
Икақа айыпх'атани, киситыврег'ақет
Айхани:

атасиқ,

малг'ук,

пиңают,

ситапат...

А! Кумлу — талъимат!
Талъимаугақут айханка айыпх'атмни.

— Ыльпык-ам, илисимакақыки,
қавсит айхах'тын айыпх'атах'пыни?

СУҢАВРЫГАТ

Калъых'тақанка ипа натылңут
суңаврыгат.

Ысх'атана кавилг'е —
акамкыхтақ!

Тана-ам — пырилг'е,
таксымсоңгалг'е.

Уна тугумеқыяқа,
алумни ытақун!

Қыюпихтуқ,
қыюпихтуқ,
қыюнқа қилим!

Ыта ўавык тана суңақ,
натыта?

— Суңаг' нитуқ,
 лѣиқа ывык,
 лѣиқа қуқуңақ!
...Калѣых' тақанка ипа натылнұт
 суңаврыгат:
акамкыхтат,
 тыкышкуч' туқат,
 такымсоңгалг' ит,
эгитаг' ат эхтуқат — ипа натылнұт!
Алумнун катақанка — суңаврыгат,
Пыриг' улѣутың кавимсугнилнұт,
лѣиқа иқалѣум силѣывет!
Ыта наңылѣумта
 нунами суңаврыг' аг' нег' ылѣта,
Укѣюг' ак юпит авратың ынлықнах' сатумет
суңаврыгаг' ның, тамың ынкам углапит,
Ипа натылнұт суңаврыгат нунами углат
налѣкынамат
 мантыг' ат аўатңини.
Ўимнун пулақувык алех' лѣықанка
калѣых' санка суңаврыгат,
санлагомни минлѣыхсимаяка.

ЕЛҚА

Апы, қаник...
эйңенеңы ниқуг' нақуқ
силѣамың: апы акуна тырытайитуқ,
Натын қаник нутан апылѣаг' ух' тақуқ
қайңакун апым ытылг' им...

Апы, қаник...
 әйңенеңыткулъык,
 Қергысет ыскуг'вимта таңқитақут лъыган!
 Қергысани амта қаниңог'ыт,
 Лъика илумун қывлықшытақут!
 Қамақуқ ыкнық — ыкумақут ипа
 Наталңут ыкныврыгат — ыкынқиталг'ит
 Ынлықнатупик!
 Рыпаль ұи сукег'ло итықыситақо
 Әйңенеңыткулг'енун,
 атулг'енун!
 Ыскуг'вимта қукани
 напах'туқ нукувг'ақук,
 Қуқуңалык сикуврыг'ах'сугниг'ның...
 Микисқит тугулъутың кайывкахтақат,
 Атумаг'мың, маниқусаг'ақат ықнийқылуку,
 Ыкниг'ах'қут'ақут
 ыкныврыгет напах'тум.
 Қуяңанқутңан гиұим
 нутан нугыкаталг'им!
 Ылъңан амалъкам укьюх'пак
 мақах'тивках'лъықетыкут.
 Акуна нынлъыми, апыпигми,
 суңаг'нитақут
 сикух'сугнилңут қуқуңет.
 Апы, қаник...
 әйңенеңыткулъык.
 Микисқит ыскуг'вигми елка́кут.
 Ынми-ам, қылыги, анама ынлықнах'саг'ог'оқа
 Микаг'ақ елкарагақ,

амта ыкынқитаях'қақ,
амта атусах'қах'пут,
маниқусаг'уман, сукамың
апы ихсийқылуку углатун,
ситух'аг'ьюм!

КЫВГАҚ — ИНЫҢУТЫ

Ке тупанық қонпың силъа юқах'тақауң?
Ке тупанық қонпың ұи тупахтақаңа?
Ке ынывут имиғақауң авилугмың,
қаныг'мың?

Ке кикмиг'ат ныг'ывкакаки?
Ке икаюг'ақаңа сашках'синыг'мың?

— КЫВГАМ!

Ке ыльминың ыг'вигақаки какиг'утыни?
Ке атуты ыльминың атумсеқаун?
Ке ымани тахсуг'ақауң таритаг'алг'е?
Ке энмет имих'таки ымых'татыт?
Ке қипанка наңылъуита иглах'қупихтаки?

— КЫВГАМ!

Ке атыклъуит авақутаг'ог'ми миңқақаки?
Ке ыпх'итывкақаун натык қонпын?
Ке куяпыгат ақумитапут их'туг'ақаки?
Кина ынымтыни ынықыюнанг'о?

— КЫВГАҚ!

— Иии! Кывгақ!

ҚЫЮЛГ'Е ЫМЫЛГ'УТАГ'ОҚ

Нукальпег'асурагам налькума
қыюлг'е ымылг'утаг'оқ.

Туқлъуг'амет илани:

— Телаг'аси, ұимнун!

Ытақун, ытақун!

Қыюлг'е аяқналг'е,

иг'налг'е —

секрет!

Микисқит қантаг'луку

нукальпег'ақ пеқат:

— Ыықаям, йықаям кыюлг'е

ымылг'утаг'оқ!

Кем, пыг'уң нунамун!

Наңылъумта иг'лах'пут,

аяқлъах'пут.

Сали эгун масақ

алеқан уноқу,

Алех'нақын ұаңкунун

қыюлг'е,

аяқунъалг'е

Секрет.

Нукальпег'ам илани таўхкын

пит: «Ах'сан, пыг'унақақа

қыюлг'е секрет!»

Іыг'улъх'аг'луку кыюлг'е

ымылг'утаг'оқ

пыг'увихтың унах'сег'ог'мың

нальунелькусимат.

Кавсит гиўгит ахлыкут,
анлилыкут микиски...
Эты қун аваух'лықатхун
қыхлге ымыг'утаг'ок —

ИГ'АХ'ТЫҢ.

СОДЕРЖАНИЕ

Ангилгутыклъакын, масарагақ!	3
Гуи тумырагақа	4
Альңик сапагнитак	5
Гуи кикмиг'арагақа	6
Қанық	8
Уңувалг'е Апыюң	9
Аңқакуселъық	10
Пих'туқ	12
Наниқ	14
Аюкшани-паюкшани	15
Қаник	16
Қитуйин?	16
Кина қикмиг'ауга	17
Юла	18
Икаюх'ты	19
Лиственница	20
Қалъук	21
Тагныг'ақ	22
Қсюша анлъуюгақуқ	23
Грушалъқусиқ	24
Гутысхы	25
Кумлу	26
Суңаврыгат	28
Елка	29
Қывгақ — иныңуты	31
Қыюлг'е ымылг'утаг'оқ	32

Для детей дошкольного
и младшего школьного возраста

Зоя Николаевна Ненлюмкина

**АНГИЛГУТЫКЛЪАКЫН, МАСАРАГАК!
ПОГУЛЯЙ СО МНОЮ, СОЛНЫШКО!**

(На эскимосском языке)

Редактор А. И. Зыбина
Художественный редактор Б. Д. Зевин
Технический редактор Н. С. Стаменова

ИБ 00592

Сдано в набор 27.02.85. Подписано к печати 24.06.85.
Формат 60×90/32. Бум. тип № 1. Гарнитура школьная,
Усл. п. л. 1,25. Усл. кр.-отт. 1,38. Уч. изд. л. 1,16.
Тираж 500 экз. Заказ 634. Цена 5 к.

Магаданское книжное издательство,
685000, Магадан, пр. Ленина, 2
Магаданская областная типография
Управления издательств,
полиграфии и книжной торговли
Магаданского облисполкома,
685000, Магадан, пл. Горького, 9

Ненлюмкина З. Н.

Н51 Погуляй со мною, солнышко!: Стихи
/Худож. В. Цирценс. — Магадан: Кн. изд-
во, 1985.—35 с., ил.—Текст на эскимос.
яз.

5 к. 500 экз.

Стихи молодой эскимосской поэтессы прививают ма-
леньким северянам любовь к своему краю.

Н 48030102000—019
М—149(03)—85 29—85

Д

